

Bergkärringen

Bergkärringen är ett av de mest framträdande väsen som folktron i dessa trakter känner till. Jorden, bergen och sjöar är hennes vanligaste tillhåll. Hon skildras vanligen som en gammal ful gumma med en mycket lång näsa och klädd i röd hätta. Hennes kläder har ansetts varsla om väderskifte. Om hon haft svarta eller gråa kläder har det tolkats som att hon är på dåligt humör och dåligt väder är att vänta.

Man skulle akta sig då man begav sig till skogs så man inte högg yxan för djupt i marken. Likaså skulle man akta sig för att hålla ut hett vatten på marken utan att säga "stigen undan".

En kvinna från Avan hade vistats vid Tälltjärn och blev så misshandlad av bergskärringen att hon blev kutryggig för resten av sitt liv. Kvinnan hade hållt ut hetvatten och skållat ett av hennes barn till döds samt huggit för djupt med yxan i marken och dödat det andra.

Varje höst vid bärplockningstider var det särskilt viktigt att stå på god fot med henne. Ett sätt att skydda sig var att lämna några slantar på det närliggande berget. Bälingeberget är känt för sina historier om bergskärringen. Bergskärringen kunde också ta små barn och gömma dem inne hos sig i berget. Hon var särskilt förtjust i rödklädda personer. Vuxna brukade därför skrämna barnen med bergskärringen.

Bergkärringen är Luleå folktros mest framträdande varelse. Hon har ofta beskrivits som en gammal magisk gumma med hemska trollhundar som enligt många sägner bodde i Bälingeberget. Precis som med andra övernaturliga varelser var det viktigt att behandla henne med respekt, annars kunde det gå riktigt illa. Hon var nämligen en lättretad typ som inte tvekade att spöa folk kutryggiga eller stänga in dem tills de svält. Men bergskärringen kunde också belöna de som

hjälpt henne med rikliga gåvor.

78 views